

[Hauch.]

for Offentligheden, havde der været ført en Forhandling mellem Repræsentanter for Landboforeninger og Husmandsforeninger og betydende Medlemmer af Regeringen, og vi havde ganske vist under disse Forhandlinger faaet det Indtryk, at Regeringen for sit Vedkommende nærrede megen Ængstelse for at gaa saa langt, som vi for vort Vedkommende havde udtalt Ønske om, nemlig ned til 2½ og 3 pCt. Det viste sig da ogsaa, da Loviorslaget fremkom, at man havde begrænset det til 3 og 3½ pCt. Jeg ønsker at sige dette, samtidig med at jeg knytter en Bemærkning dertil om, at naar vi fra Landbrugsorganisationernes Side mente, at for saa vidt man i det hele taget skulde røre ved dette i og for sig vanskelige Spørgsmaal, saa gjaldt det om at gøre det under en saadan Form, at det vilde være muligt gennem den Rentenedsættelse, der fandt Sted, at naa til en Konvertering af Kreditforeningsobligationer og dermed naa til den Lettelse for Landbrugserhvervet — det var det, der i denne Forbindelse var Tale om, men det drejer sig jo ogsaa om andre Erhverv —, som derved kunde opnaas.

Vi indser meget vel, at der kan knytte sig betydelige Vanskeligheder til Gennemførelsen af et Lovforslag, der griber ind paa et Omraade, hvor der hidtil ikke har været lovgivet, nemlig ved at fastsætte Indlaansrenten for derigennem ogsaa at faa Lejlighed til at fastsætte Udlaansrenten. Jeg lagde Mærke til, at den højtærede Handelsminister dvælede udførligt ved Bestemmelserne i Lovforslagets §§ 10 og 11, og jeg udtaler min Paaskønnelse deraf, fordi der ude omkring i Befolkningen har været en ikke ringe Ængstelse for, at man skulde indskrænke sig til at nedsætte Indlaansrenten og, om jeg saa maa sige, tage noget mere large paa Udlaansrenten. Jeg forstaar, at det ikke er Mening, og jeg paaskønner dette, idet jeg for mit Vedkommende kunde have ønsket, at den Forbindelse, der i Lovforslaget er mellem Bestemmelserne om Indlaans- og Udlaansrente, havde været fastere tømret. Men jeg forudsætter, at Handelsministeren vil anvende den Bemyndigelse, som der ved Loven skabes Grundlag for, i Forbindelse med hele dette Lovværk, og jeg tør sige, at dersom Virkningen ikke bliver en saadan, at det kommer til at give sig Udslag i en væsentlig Nedsættelse af Udlaansrenten, vil det ikke vare ret længe, før Befolkningen vil fremsætte Krav overfor den høje Regering og Rigsdag om, at der sker noget effektivt paa dette Punkt. Jeg vil haabe, at det Lov-

værk, som her foreslaas, og som formentlig inden saa længe vil være gennemført, vil skabe den Lettelse ogsaa for de vanskeligst stillede, som er Forudsætningen. Men jeg undlader ikke at tilføje, at dersom dette ikke lykkes, maa utvivlsomt baade Regeringen og Rigsdagen være fortrolige med, at Spørgsmaalet rejses paa ny og rejses med den Styrke, som ligger i Befolkningens Bevidsthed om, at den ikke er i Stand til at bære de økonomiske Byrder, den i Øjeblikket har.

Man har udtalt megen Ængstelse for, at Loven vilde komme til at foranledige en uhyre Forstyrrelse særlig i Sparekassernes Forhold. Man har henvist til, at det Begær efter Kreditforeningsobligationer, som man maa forvente vil fremkomme som Følge af denne Lov, vil foranledige Optagelsen af en stor Mængde af de Pengemidler, som staar i Sparekasserne. Denne Ængstelse er utvivlsomt ikke ubegrundet, og derfor er vi ogsaa af den Opfattelse, at en Beskæftigelse med dette Spørgsmaal om tvangsmæssig Nedsættelse ved Lov af Renten, om Fastlæggelse af en bestemt Pris paa Penge, vilde have været fuldkommen udelukket, dersom Forslaget om Likviditetsfonden ikke havde været knyttet dertil. Jeg er dog tilbøjelig til at tro, at den ikke ringe Ængstelse, der gør sig gældende hos mange Sparekassefolk overfor dette Lovforslag, er noget overdreven. Man maa være opmærksom paa, at det ikke alene er Lovforslagets Forudsætning, at Midler kan stilles til Raadighed i Tilfælde af Likviditetsvanskeligheder — og der er ikke i Lovforslaget sat nogen Grænse i saa Henseende; det er klart, at naar man betræder denne Vej, maa man, om jeg saa maa sige, gaa til Vejs Ende i Forbindelse med Spørgsmaalet om de Midler, der skal skaffes —, men Lovforslaget indeholder ogsaa en Bestemmelse, som jeg lægger grumme megen Vægt paa, hvorefter Likviditetsfonden ikke alene kan udlaane Midler, men ogsaa kan indskyde Midler i disse Pengeinstitutter paa ganske samme Vilkaar, hvorpaa en privat indskyder Penge i dem. Naar det er Tilfældet — og man maa forudsætte, at Loven bliver administreret i den Aand, som disse Bestemmelser er Udtryk for —, kan jeg ikke se, at der kan være noget egentlig berettiget i en dybtgaaende Frygt hos Sparekasserne i saa Henseende. Det, det for dem kommer an paa, er naturligvis, at de har Midler til arbejde med. Naar man tager det Tilfælde, at en privat Mand skyder 100 000 Kr. ind i Sparekassen, har den disse Midler til arbejde med, og kommer den i Vanskeligheder, bestemmer denne Lov, at der af Li-